

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชา ขอบพระคุณแบบออนไลน์ของคริสตชน ในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

Spiritual Communion at Online Masses Practiced of Catholics in Bangkok Archdiocese.

สิทธิฤทธิ์ นันศรีทอง

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.อากัสติน สุกิโอ ปีโตโย

* อาจารย์ประจำคณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์

* อาจารย์ประจำคณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

* อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

* อาจารย์ประจำคณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Sitthirit Nansrithong

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Dr.Agustinus Sugiyo Pitoyo

* Lecturer, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Dr.Surachai Chumsriphun

* Lecturer, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri

* Lecturer, Faculty of Humanities, Saengtham College.

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Lecturer, Faculty of Theology, Saengtham College.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 5 เมษายน 2565

* แก้ไข 9 พฤษภาคม 2565

* ตอรับบทความ 18 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) คุณค่าและความหมาย ของการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ และการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ 2) การรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน กลุ่มตัวอย่างคือ 1) คริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ของโบสถ์คาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามออนไลน์ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่มีความหมายและคุณค่าต่อคริสตชน เป็นแผ่นปังและเหล้าองุ่นที่ได้รับการเสกเป็นพระกายและพระโลหิตของพระเยซูคริสตเจ้าให้เป็นอาหารฝ่ายวิญญาณของคริสตชน เพื่อรับพระกายของพระองค์ในรูปของแผ่นปังมาสู่ชีวิต ทำให้คริสตชนเป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูคริสตเจ้า การรับศีลมหาสนิทตามความปรารถนาเป็นการจำลองการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นการหล่อเลี้ยงความเชื่อและวิญญาณคริสตชนได้อีกวิธีหนึ่ง เพื่อให้ได้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูคริสตเจ้าแม้จะไม่เต็มรูปแบบ เป็นการดูแลอภิบาลคริสตชนในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติหรือมีข้อจำกัด การรับศีลมหาสนิทตามความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ จึงไม่สามารถทดแทนการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติได้ นอกจากนี้พิธีบูชาขอบพระคุณเรียกร่องลักษณะหลายอย่าง เช่น การปรากฏตัวอยู่ตรงนั้น การรับสิ่งที่เป็นรูปปรากฏอยู่จริง การมีส่วนร่วมและสิ่งที่เป็นจริงในช่วงสถานการณ์การ

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

แพร่ระบาดของเชื้อโคโรนา 2019 นี้เป็นช่วงเวลาแห่งการท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อคริสตชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ พระศาสนจักรและพระสงฆ์ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อออนไลน์มาเป็นเครื่องมือในการอภิบาลคริสตชนในเชิงรุก ได้เรียนรู้มิติใหม่แห่งการอภิบาลด้านพิธีกรรมที่มีรูปแบบที่เปิดกว้าง ให้คริสตชนได้เห็นถึงความเอาใจใส่ของพระสงฆ์ในการดูแลอภิบาลทุกคน ทุกคนปกติทั่วไป ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้มีข้อจำกัด ผู้ที่ไม่กล้ามาวัดให้สามารถเข้าร่วมพิธีได้ รวมถึงเพื่อนพี่น้องต่างความเชื่อก็สามารถเข้าถึงพิธีบูชาขอบพระคุณได้ง่ายมากขึ้น ที่สำคัญคือเป็นการทำให้บ้านกลายเป็น “วัด”

2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการรับรู้ผลดีของพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์วันอาทิตย์อยู่ในระดับปานกลาง และการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา
พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์

Abstract

The purpose of this mixed method research is 1) to study the value and meaning of receiving communion and receiving spiritual communion. 2) to recognize the value of spiritual communion in the pastoral service of Christians. The respondents are 400 Catholics who participated in the online Masses of the Archdiocese of Bangkok during the corona virus pandemic in 2019. The data were collected by using an online questionnaire and semi-structured interview. The data were analyzed by frequency, percentage, and content analysis.

The results of this research reveal:

1. Receiving communion during Mass is an act of great value for Christians. Bread and wine are consecrated into the body and blood of Jesus Christ, which is spiritual food for Christians. When they receive it, Christians are one with Jesus Christ. Spiritual communion is a simulation of receiving communion in order to nourish the Christian faith and spirit, and to have a close relationship with Jesus Christ, although participation is not full. Therefore it is a pastoral service corresponding to an exceptional situation the practice of spiritual communion during online Mass cannot be a substitute for receiving communion. Moreover, The Mass presents a number of requirements: they have to be present, they receive something that really exists, participation and truths. The pandemic affected Christians both positively and negatively. It is also a challenging time. The Church and. more especially,

the priests have to use online media as a proactive tool in the pastoral care of Christians. Christians noticed the pastoral innovation of priests in this situation, whether ordinary people, the elderly, the sick, the limited as those who feared to attend at the parish Mass. Brothers and sisters of other faiths were also able to participate to Mass more easily. The most important thing is to turn the house into a "parish".

2. The respondents can percept of value spiritual communion for the pastoral service of the Christians. At a very high level. Considering each aspect, it was observed that the perception of the positive effect of the online Mass among the sample was at a high level, the attending Sunday Mass had a moderate level, and the perception of spiritual communion was at a high level.

Keywords: Spiritual Communion
Online Mass

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระเยซูคริสต์ทรงเป็นศูนย์กลางความเชื่อของชาวคริสต์ การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระองค์ คือบ่อเกิดของหลักความเชื่อในคริสต์ศาสนา ก่อนที่พระเยซูเจ้าจะทรงรับทรมานสิ้นพระชนม์ พระองค์ทรงร่วมรับประทานอาหารค่ำกับบรรดาสาวก ขณะที่ทุกคนกำลังกินอาหารอยู่นั้น “พระองค์ทรงหยิบขนมปัง ตรัสถวายพระพรทรงบิขนมปังประทานให้เขาเหล่านั้นตรัสว่าจงรับเถิดนี่เป็นกายของเรา แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วย ตรัสขอบพระคุณ ประทานให้เขาและทุกคนดื่มจากถ้วยนั้น พระองค์ตรัสกับเขาว่านี่เป็นโลหิตของเรา โลหิตแห่งพันธสัญญาที่หลั่งออกเพื่อคนจำนวนมาก” (มก 14:22-24) นี่ถือเป็นที่มาของศีลมหาสนิท ซึ่งเป็น “บ่อเกิดและจุดสุดยอดของชีวิตคริสตชนทั้งหมด” (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกคริสตศาสนธรรม, 2550: 346) ศีลมหาสนิทจะประกอบขึ้นนั้น ในพิธีกรรมตามจารีตโรมันคาทอลิกที่เรียกว่าพิธีบูชาขอบพระคุณหรือพิธีมิสซา ด้วยเหตุนี้ คริสตศาสนิกชนในประเทศไทยและทั่วโลกจึงไปร่วมในพิธีบูชาขอบพระคุณ โดยเฉพาะในพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์หรือวันพระเจ้า เพื่อร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและรับศีลมหาสนิท ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก

ศีลมหาสนิท เป็นเครื่องหมายที่คริสตชนเข้าใจและรู้ว่าเป็นพระกายและพระโลหิตของพระเยซูคริสต์เจ้า พิธีกรรมศีลมหาสนิทเป็นสุดยอดของกิจกรรมที่พระศาสนจักรคาทอลิกมุ่งไปหา เป็นบ่อเกิดพลัง และพระพรหรรษาของพระเจ้า พระศาสนจักรต้องการให้คริสตชนตระหนักและเห็นคุณค่าแห่งการประทับอยู่ของพระเยซูเจ้าในศีลมหาสนิทที่ประทานจากพระเจ้าแก่คริสตชน เพื่อเป็นอาหารฝ่ายจิตเลี้ยงชีวิตคริสตชน แต่เมื่อมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เกิดขึ้น การระบาดเกิดขึ้นเป็นอย่างมากและกระจายในวงกว้าง เริ่มตั้งแต่ในประเทศจีนในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกที่นครอู่ฮั่น ในประเทศจีนและระบาดในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ การดำเนินชีวิตมีความยากลำบาก และยังส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติศาสนกิจของคริสตชน ทำให้คริสตชนไม่สามารถไปร่วมปฏิบัติศาสนกิจ โดยเฉพาะพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ได้ ดังนั้น เพื่อเป็นมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยจึงกำหนดให้มีการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์และรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา ซึ่งการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนานี้ มีมานาน

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

หลายร้อยปีแล้ว ดังที่ นักบุญยอห์น มารีย์ เวียนเนย์ (ค.ศ. 1786-1852) เคยกล่าวว่า “เมื่อเรารู้สึกว่าความรักที่เรามีต่อพระเจ้าค่อยๆ เฉื่อยชาลงให้เราเริ่มรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในทันที หากเราไม่สามารถไปวัดได้ จงหันหน้าไปยังตู้ศีลมหาสนิท ไม่มีกำแพงใดที่จะปิดกั้นเราจากพระเจ้าผู้แสนดีได้” (เชษฐา ไชยเดช, 2563) พอมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นทำให้การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนานี้มาแพร่หลายอีกครั้งหนึ่ง ตามที่พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยโดยผ่านทางแต่ละสังฆมณฑลได้ประกาศให้สาธุชนทราบ เช่น อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (2020: ออนไลน์) ได้ประกาศเรื่อง มาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อการร่วมพิธีกรรมของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกตามเอกสารที่ สส.856/2020 ที่ให้จัดพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีข้อคำถามจากคริสตชนจำนวนไม่น้อยทั้งจากที่ผู้วิจัยได้รับการถามโดยตรง หรือการถามจากบาทหลวงเจ้าอาวาสหรือที่พบในสื่อออนไลน์ต่างๆ ว่า การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์และโดยเฉพาะการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนานั้น สามารถทดแทนกันได้จริงหรือไม่ หรือจะมีคุณค่าและความหมายเช่นเดียวกันหรือไม่อย่างไรเมื่อเทียบกับการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบ

พระคุณและการรับศีลมหาสนิทแบบปกติ โดยมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปทั้งที่ทดแทนได้และไม่ได้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณค่าและความหมายระหว่างการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติกับการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ และยังรวมถึงการศึกษาความคิดเห็นของคริสตชนที่มีต่อการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาและการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน อันจะนำไปสู่การแนวทางการอภิบาลคริสตชนในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตทั่วไปและการประกอบศาสนกิจต่างๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณค่าและความหมายของการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติและการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์

2. เพื่อศึกษาการรับรู้คุณค่าของการรับ
ศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชา
ขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาล
ของคริสตชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงคุณค่าและความหมายของ
การรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบ
ปกติกับการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา
ในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ที่ถูกต้อง
ชัดเจน และได้ทราบถึงการรับรู้คุณค่าของการ
รับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชา
ขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาล
ของคริสตชน เพื่อนำมาใช้เป็นคำตอบและเป็น
แนวทางในการอภิบาลและการสอนคำสอนให้
คริสตชนทราบถึงความหมายและตระหนักถึง
คุณค่าของศีลมหาสนิทที่แท้จริง อีกทั้งยัง
สามารถให้ผู้อภิบาลนำข้อคิดเห็นของคริสตชน
ที่มีต่อการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบ
ออนไลน์ ไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงาน
อภิบาลคริสตชนในช่วงการระบาดที่อาจมีเกิด
ขึ้น หรือมีเหตุการณ์ความจำเป็นอื่นๆ รวมถึง
การอภิบาลผู้สูงอายุ ผู้ป่วย หรือผู้มีข้อจำกัดที่
ไม่สามารถไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์
แม้ไม่มีเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 แล้ว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

1.1 พิธีบูชาขอบพระคุณ ตามกฎ
ทั่วไปสำหรับพิธีบูชาขอบพระคุณตามจารีต
โรมันและตามคำสอนของพระศาสนจักร
คาทอลิก

1.2 ศีลมหาสนิท ตามกฎทั่วไปสำหรับ
พิธีบูชาขอบพระคุณตามจารีตโรมันและตาม
คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ในการศึกษา
ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มา
โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selec-
tion) ประกอบด้วย 1) อาจารย์ผู้สอนรายวิชา
พิธีบูชาขอบพระคุณและศีลมหาสนิท วิทยาลัย
แสงธรรม หรือบาทหลวงผู้จบการศึกษาด้าน
พระคัมภีร์/คำสอน ข้อความเชื่อที่เกี่ยวกับศีล
มหาสนิท จำนวน 3 คน 2) บาทหลวงเจ้า
อาวาสโบสถ์คาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
จำนวน 2 คน และ 3) คณะกรรมการหรือ
เจ้าหน้าที่แผนกคริสตศาสนธรรมหรือแผนก
คริสตชนฆราวาส ฝ่ายอภิบาลคริสตชน อัคร
สังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 2 คน

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ประชากร คือ คริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ของโบสถ์คาทอลิกใน อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งมีโบสถ์คาทอลิกของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มีการเผยแพร่พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ทั้งหมดจำนวน 25 แห่ง (สื่อมวลชนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2021: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ คริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ของโบสถ์คาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 400 คน ตามตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางหาไร์ ยามาเน่ (1967: 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โบสถ์คาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มีการเผยแพร่พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ จำนวน 25 แห่ง (สื่อมวลชนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2021: ออนไลน์)
นิยามศัพท์เฉพาะ

ศีลมหาสนิท หมายถึง ศีลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งพระเยซูเจ้า ทรงมอบพระกายและพระโลหิตของพระองค์เอง คือ มอบพระองค์เองแก่คริสตชน ศีลมหาสนิทเป็นเครื่องหมายแห่งความรักที่ยิ่งใหญ่อันหาที่สุดมิได้ของพระเยซูเจ้า คริสตชนมีความปรารถนาที่จะรับพระองค์ เมื่อคริสตชนรับศีลมหาสนิท จึงเป็นการรับรองพระเยซูเจ้าเข้ามาในชีวิตของคริสตชน ได้เป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ คริสตชนจึงต้องถวายตัวเองแด่พระองค์ ในความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ โดยการรับศีลมหาสนิทนี้คริสตชนได้ร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระกายของพระเยซูคริสต์เจ้าในพระศาสนจักร

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา หมายถึง การแสดงความปรารถนาและขอรับรองพระเยซูคริสต์เจ้าให้เสด็จมาในจิตใจในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์หรือในช่วงที่ไม่สามารถรับศีลมหาสนิทในรูปแผ่นปังตามปกติได้ เมื่อคริสตชนได้รับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา ทำให้คริสตชนได้รับองค์พระเยซูคริสต์เจ้าให้เสด็จมาในจิตใจ ได้ใกล้ชิดสนิทสนมกับพระองค์ทั้งกายและวิญญาณ เป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ด้วยความรัก ด้วยเหตุที่พระองค์จะไม่ทอดทิ้งคริสตชนและไม่ทรงถูกผูกมัดโดยศีลศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ พระศาสนจักรจึงให้แนวทางประการหนึ่งว่า ในช่วง

เวลาที่ยากลำบากที่ไม่สามารถรับศีลมหาสนิทได้ตามปกติคริสตชนสามารถรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา (Spiritual Communion) และความรักของพระเจ้าจะประทับอยู่อย่างเหลือล้นในชีวิตของคริสตชนผ่านทาง การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา

คริสตชน หมายถึง ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก เป็นผู้ที่มีความเชื่อในพระเยซูเจ้าและดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระเยซูเจ้า “จงมีความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับที่พระคริสต์เยซูทรงมีเถิด” (ฟป 2:5) ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คริสตชนที่อยู่ในเขตการดูแลอภิบาลของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ หรือในสังฆมณฑลอื่นๆ ที่ได้เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ของโบสถ์คาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน หมายถึง การที่คริสตชนแสดงการรับรู้คุณค่าโดยผ่านทางความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงผลดีของพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์วันอาทิตย์และการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาของคริสตชน

วิธีการดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 มีดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC ที่มีค่าระหว่าง 0.66-1.00

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิโดยดำเนินการดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์โดยนัดวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

1.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีการจดบันทึกหรือบันทึกเสียง

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

1.3.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ตามข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับการศึกษิตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC ที่มีค่าระหว่าง 0.66-1.00

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับคริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ที่โบสถ์ใดก็ได้ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1984: 126) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 0.902 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ 0.7

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังบาทหลวงเจ้าอาวาสโบสถ์ต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ และกระจายแบบสอบถามออนไลน์ให้คริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ช่วยตอบแบบสอบถามออนไลน์ รวมถึงได้กระจายแบบสอบถามออนไลน์ไปยังสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เพื่อช่วยส่งต่อให้แก่คริสตชนที่เข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน

2.4.2 ผู้วิจัย รวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยในส่วนของข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างใช้ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วดำเนินการจัดทำรายการผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. คุณค่าและความหมายของการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ และการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
สรุปความคิดเห็นได้ดังต่อไปนี้

1. ศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณ
แบบปกติ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่มีความหมายและ
คุณค่าต่อคริสตชน เป็นอาหารฝ่ายวิญญาณ
ของคริสตชนที่ได้รับเอาพระกายของพระองค์
ในรูปของแผ่นปังมาสู่ชีวิตคริสตชน ปังและ
เหล้าองุ่นเป็นพระกายและพระโลหิตของพระ
เยซูคริสตเจ้า เมื่อได้รับเป็นบ่อเกิดและจุดสูง
สุดของชีวิตของพระศาสนจักรทำให้คริสตชน
เป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูคริสตเจ้า ในพิธีบูชา
ขอบพระคุณเมื่อคริสตชนรับศีลมหาสนิท คือ
การรับพระกายของพระเยซูคริสตเจ้า พระองค์
ได้มาสถิตอยู่กับเราอย่างสมบูรณ์ ศีลมหาสนิท
เป็นเงื่อนไขและสิ่งจำเป็น เป็นการหล่อเลี้ยง
ชีวิตและเป็นเครื่องหมายการสถิตของพระองค์
ที่ได้อยู่ในชีวิตของคริสตชน ทำให้คริสตชนได้
สนิทกับพระองค์ ได้ร่วมพระมหาทานกับ
องค์พระเยซูเจ้าและเป็นการได้รับพระพรห
ทานผ่านการรับศีลมหาสนิทนี้

2. การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา
ในพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ ตามหลัก
เทววิทยา ศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีบูชาขอบพระคุณ
เท่านั้นที่แผ่นปังและเหล้าองุ่นจะได้รับการ
เสกเป็นพระกายและพระโลหิตของพระเยซู
คริสตเจ้า การรับศีลมหาสนิทตามความ
ปรารถนาเป็นการจำลองการรับศีลมหาสนิทใน

พิธีบูชาขอบพระคุณ เป็นการหล่อเลี้ยงความ
เชื่อและวิญญาณได้อีกวิธีหนึ่ง เพื่อให้ได้มีความ
สนิทสัมพันธ์กับพระเยซูคริสตเจ้า แม้จะไม่เต็ม
รูปแบบ เป็นการดูแลอภิบาลคริสตชนอย่าง
หนึ่งในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติหรือมีข้อจำกัด
คริสตชนสามารถรับพระองค์เข้ามาประทับใน
จิตใจและสนิทสัมพันธ์กับพระองค์ เพียงแต่
ไม่ใช่ในรูปของแผ่นปังเหมือนในพิธีบูชาขอบ
พระคุณแบบปกติ และยังไม่เต็มรูปแบบ
สมบูรณ์เหมือนในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบ
ปกติ คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทตามความ
ปรารถนาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความเชื่อ
และความตั้งใจของผู้รับเอง

3. การรับศีลมหาสนิทตามความ
ปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์
ไม่สามารถทดแทนการรับศีลมหาสนิทในพิธี
บูชาขอบพระคุณแบบปกติได้ เนื่องจากปังและ
เหล้าองุ่นที่เรามองเห็นได้ จะกลับกลายเป็น
พระกายและพระโลหิตของพระเยซูคริสตเจ้า
ก็ต่อเมื่อได้รับการเสกโดยพระวาจาของพระเจ้า
ผ่านทางพระสงฆ์ศาสนบริกร ที่จะช่วยไปหล่อ
เลี้ยงชีวิตฝ่ายวิญญาณได้อย่างสมบูรณ์ นอก
จากนี้ พิธีบูชาขอบพระคุณเรียกร่องลักษณะ
หลายอย่าง เช่น การปรากฏตัวอยู่ตรงนั้น
(PRESENT) การรับสิ่งที่เป็นรูปปรากฏอยู่จริง
(MATTER AND FORM) การมีส่วนร่วม
(PATICIPATION) สิ่งที่เป็นจริง (REAL) เป็นต้น

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาเป็นการอภิบาลช่วยเสริมให้คริสตชนไม่ให้ขาดการติดต่อสัมพันธ์กับพระเจ้า ในช่วงเวลาของการดำเนินชีวิตคริสตชนในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นหรือยากลำบากที่เกิดขึ้น

4. การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาและพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ช่วยในการอภิบาลคริสตชนตามหลักเทววิทยาพันธกิจไม่มีรูปแบบใดที่จะมาจำกัดในการอภิบาลคริสตชน การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาและพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ เป็นการช่วยอภิบาลคริสตชนให้ได้มีชีวิตที่สนิทสัมพันธ์กับพระเจ้า ได้ใกล้ชิดกับความศักดิ์สิทธิ์กับพระเยซูคริสตเจ้า เป็นการหล่อเลี้ยงความเชื่อและจิตวิญญาณของคริสตชนในสถานการณ์ที่จำเป็นที่ไม่สามารถรับศีลมหาสนิทในรูปแบบปกติได้ และได้เรียนรู้มิติใหม่แห่งการอภิบาลด้านพิธีกรรมอีกด้วยเป็นรูปแบบที่เปิดกว้างเห็นถึงความเอาใจใส่ของพระสงฆ์ในการดูแลอภิบาลทุกคน ทุกคนปกติทั่วไป ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้มีข้อจำกัด สามารถเข้าร่วมได้ รวมถึงเพื่อนพี่น้องต่างความเชื่อก็สามารถเข้าถึงพิธีบูชาขอบพระคุณได้ง่ายมากขึ้น ที่สำคัญคือ เป็นการทำให้บ้านกลายเป็น “วัด”

5. ผลกระทบต่อความเชื่อของคริสตชนเมื่อเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์

และรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาต่อไปเรื่อยๆ ผลกระทบต่อความเชื่อของคริสตชนที่เกิดขึ้นในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ 1) เชิงบวกได้แก่ 1.1) ทำให้คริสตชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างต่อเนื่อง และยังสามารถได้รับศีลมหาสนิทตามความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้คริสตชนเข้าใกล้ชีวิตพระเยซูคริสตเจ้า 1.2) เป็นประโยชน์มากสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ติดเตียงเป็นจำนวนมากที่ก่อนหน้านี้ไม่มีโอกาสได้ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ 1.3) พระสงฆ์ต้องเตรียมตัวและตั้งใจมากขึ้นในการประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณ และ 1.4) จะช่วยให้คริสตชนเห็นคุณค่า และสร้างแรงจูงใจให้คริสตชนรอคอยการไปรับศีลมหาสนิทและร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ 2) ผลกระทบในเชิงลบกล่าวคือ 2.1) อาจเกิดขึ้นหากคริสตชนทั่วไปที่สามารถเดินทางไปโบสถ์ได้ แต่เลือกเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ต่อไปแทนแบบปกติ เป็นการให้คุณค่าของศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณที่แท้จริงน้อยลงและอาจขาดความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมเนียมล้าลึกการถวายพระองค์เองของพระเยซูเจ้าบนกางเขน และบนแท่นบูชา ทำให้คริสตชนขาดความเป็น

หนึ่งเดียวกับพระเจ้า และเพื่อนพี่น้องคริสตชน ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายของศีลมหาสนิท 2.2) หากไม่ทำให้คริสตชนเข้าใจที่ถูกต้อง จะทำให้คริสตชนเห็นคุณค่าของศีลมหาสนิทน้อยลง เพราะเลือกที่จะรับด้วยความปรารถนา แทนที่จะไปรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติและ 2.3) การเป็นชุมชนคาทอลิกจะค่อยๆ สูญหายไปเมื่อร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ เพราะพิธีบูชาขอบพระคุณไม่ใช่เพียงเรื่องส่วนตัว แต่เป็นการฉลองความเชื่อร่วมกันในกลุ่มคริสตชนของชุมชนแห่งความเชื่อเดียวกัน”

6. พระศาสนจักรคาทอลิก พระสงฆ์ควรมีการปรับตัวและพัฒนางานด้านการอภิบาลและด้านคำสอนต่อคริสตชน ดังนี้ 1) ใช้สื่อออนไลน์ในการช่วยส่งเสริมบำรุงหล่อเลี้ยงความเชื่อ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้ที่มีข้อจำกัด หรือผู้ที่ไม่กล้ามาร่วมพิธีบูชาที่โบสถ์ ได้มีโอกาสฟังพระวาจาของพระเจ้าฟังบทเทศน์และรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาได้ 2) ให้ยังคงมีพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ต่อไป โดยพัฒนาการประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ให้ดียิ่งขึ้น พระสงฆ์เทศน์อย่างดี ประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณอย่างศักดิ์สิทธิ์ เพื่อคริสตชนได้มีความเชื่อศรัทธา ความรู้สึกรักต้องการไปโบสถ์มากขึ้น 3) พระสงฆ์นักบวช ครูคำสอน ควรสอนให้คริสตชนเข้าใจถึงความแตกต่างของการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ

แบบออนไลน์กับการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ 4) ส่งเสริมให้คริสตชนเข้าใจถึงความสำคัญและความหมายของการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ และคุณค่าของการมาเข้าร่วมบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ การเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระเยซูคริสตเจ้า และกับเพื่อนพี่น้องคริสตชน 5) พระสงฆ์ต้องออกเยี่ยมเยียนคริสตชนตามบ้าน แม้อาจมีความยากลำบาก แต่ก็สามารถทำได้เพื่อเชิญชวนให้คริสตชนไปโบสถ์มากขึ้น 6) จัดให้หน่วยงานของสังฆมณฑลเป็นผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ในการถ่ายทอดพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ เฉพาะวันอาทิตย์ โดยหมุนเวียนตามวัดต่างๆ ในเขตอัครสังฆมณฑลของตน จุดมุ่งหมายสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถมาวัดได้จริงๆ ทั้งนี้พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์นี้ถือเป็นการอภิบาลเชิงรุกสำหรับคนที่ห่างวัด หรือไม่กล้าที่จะมาร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติที่โบสถ์ได้อย่างดีด้วย

2. การรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน

รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์
ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานเป็น 3 ระดับ และการแปลค่าระดับตาม
แนวคิดของบุญใจ ศรีสถิตนรากร (2545) มีดังนี้

เกณฑ์การประเมิน	ระดับ 3 หมายถึง มีการรับรู้ อยู่ในระดับ มาก ระดับ 2 หมายถึง มีการรับรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง ระดับ 1 หมายถึง มีการรับรู้ อยู่ในระดับ น้อย
การแปลค่าระดับ	2.34 – 3.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก 1.67 – 2.33 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง 1.00 – 1.66 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
ก. ผลดีของพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์				
1. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้ไม่ต้องเดินทางไม่ต้องรอให้ใครพาไป ประหยัดค่าเดินทาง	2.44	0.723	มาก	3
2. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้สะดวกในเรื่องของเวลา ประหยัดเวลา (เลือกเวลาเข้าร่วมหรือเข้าร่วมย้อนหลังได้)	2.55	0.684	มาก	1
3. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้มีสมาธิขณะเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณไม่มีสิ่งภายนอกมารบกวนจิตใจ	2.00	0.796	ปานกลาง	6
4. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้สามารถเลือกรับฟังบทเทศน์จากบาทหลวงที่เทศน์ดี อภิบาลจิตใจได้ดี	2.44	0.687	มาก	2
5. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ทำให้รู้จักโบสถ์คาทอลิกมากขึ้น ทำให้ไม่ซ้ำซากจำเจ	2.37	0.748	มาก	4
6. เกิดแรงจูงใจในการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ	2.22	0.795	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	2.34	0.535	มาก	

สิทธิฤทธิ์ นันศรีทอง, ออัสติน สุกโย ปีโตโย, สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์, ขาดิชาย พงษ์ศิริ และ
ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
ข. การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ วันอาทิตย์				
7. ท่านเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์ด้วยความตั้งใจในการฟังบทอ่านพระวรสาร ฯลฯ	2.53	0.608	มาก	2
8. ท่านเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณออนไลน์พร้อมกับบุคคลในครอบครัว	1.82	0.840	ปานกลาง	9
9. ท่านเห็นด้วยกับการที่พระศาสนจักรกำหนดให้มีการทำพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์	2.53	0.660	มาก	3
10. ท่านคิดว่า การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ทำให้ได้รับประโยชน์ฝ่ายจิตและจิตวิญญาณ	2.41	0.702	มาก	4
11. ท่านคิดว่า พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ช่วยให้ท่านและคริสตชนอื่นๆ ได้รวมเป็นหนึ่งเดียวในการถวายบูชาของพระเยซูเจ้าเช่นเดียวกับพิธีบูชาขอบพระคุณปกติ	2.20	0.792	ปานกลาง	6
12. ท่านคิดว่า การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ใช้ทดแทนการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติในโบสถ์ได้	2.07	0.768	ปานกลาง	8
13. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์	2.39	0.655	มาก	5
14. ท่านคิดว่า พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ มีผลดีต่อผู้สูงอายุ ผู้ป่วย หรือผู้มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถไปร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ได้	2.87	0.396	มาก	1
15. หากไม่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว ท่านยังต้องการให้มีพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ต่อไป	2.16	0.837	ปานกลาง	7
รวมเฉลี่ย	2.33	0.472	ปานกลาง	

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์
ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
ค. การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา				
16. ท่านคิดว่า การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา ถือเป็นการรื้อฟื้นความเชื่อ ทำให้ท่านได้มีส่วนร่วม ในการเป็นเครื่องบูชาแด่พระเจ้า	2.41	0.730	มาก	5
17. ท่านมีการเตรียมตัวก่อนรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา เช่น สวดภาวนา เป็นทุกข์ถึงบาป สำรวมจิตใจ	2.26	0.703	ปานกลาง	8
18. ท่านมีความตั้งใจในขณะรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา ด้วยความถ่อมตนและมีความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์เจ้าที่ ประทับอยู่และความรักที่พระองค์มีต่อมนุษย์	2.58	0.600	มาก	1
19. เมื่อรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาแล้ว ท่านได้สวด โมทนา/พุดคุยกับพระเยซูคริสต์เจ้า และขอบพระคุณพระเจ้า	2.38	0.715	มาก	6
20. เมื่อรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาแล้ว ทำให้ท่าน ความรักที่มีต่อพระเยซูคริสต์เจ้าเพิ่มพูนมากขึ้น	2.44	0.673	มาก	4
21. เมื่อรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาแล้ว ท่านมีความ ตั้งใจที่จะถวายความรักและตัวเองแด่องค์พระเยซูคริสต์เจ้า	2.51	0.633	มาก	2
22. ท่านคิดว่า การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาทำให้ ใกล้ชิดกับพระเยซูคริสต์เจ้าทั้งกายและจิตใจ	2.37	0.696	มาก	7
23. ท่านคิดว่า การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาร่วมกัน กับคริสตชนอื่นๆ ช่วยทำให้เกิดความรัก ความเป็นหนึ่ง เดียวกัน	2.26	0.759	ปานกลาง	9
24. ท่านเห็นด้วยกับการที่พระศาสนจักรกำหนดให้มีการรับ ศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา	2.48	0.693	มาก	3
25. ท่านคิดว่า การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนา ทดแทนการรับศีลมหาสนิทแบบปกติในโบสถ์ได้	1.89	0.787	ปานกลาง	10
รวมเฉลี่ย	2.35	0.543	มาก	
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น	2.34	0.426	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.426 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ผลดีของพิธีบูชาแบบออนไลน์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.535 การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์วันอาทิตย์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.472 การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.543

สรุป

ศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่มีความหมายและคุณค่าต่อคริสตชน เป็นอาหารฝ่ายวิญญาณของคริสตชน เพื่อรับพระกายของพระองค์ในรูปของแผ่นปังมาสู่ชีวิต ทำให้คริสตชนเป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูคริสตเจ้า การรับศีลมหาสนิทตามความปรารถนาเป็นการจำลองการรับ

ศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณเป็นการหล่อเลี้ยงความเชื่อและวิญญาณคริสตชนได้อีกวิธีหนึ่ง เพื่อให้ได้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูคริสตเจ้า แม้จะไม่เต็มรูปแบบ เป็นการดูแลอภิบาลคริสตชนในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติหรือมีข้อจำกัด เช่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับศีลมหาสนิทตามความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ จึงไม่สามารถทดแทนการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติได้ และพิธีบูชาขอบพระคุณเรียกร้องในเรื่องของการการปรากฏตัวอยู่ตรงนั้น การรับสิ่งที่เป็นรูปปรากฏอยู่จริง การมีส่วนร่วมและสิ่งที่เป็นจริงที่พิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ไม่สามารถทำได้

คริสตชนมีการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีต่อการอภิบาลของคริสตชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการรับรู้ผลดีของพิธีบูชาแบบออนไลน์และการรับรู้คุณค่าของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาอยู่ในระดับมาก สำหรับการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์วันอาทิตย์อยู่ในระดับปานกลาง

การรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์
ของคริสตชนในเขตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. สังฆมณฑลควรที่จะกำหนดให้มีหน่วยงานหนึ่งผู้เป็นรับผิดชอบในการถ่ายทอดพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ ควรมีการวางแผน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้รับผิดชอบ เพื่อที่จะให้บรรลุถึงคุณค่าและเป้าหมายของการรับศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณ

2. พระสงฆ์ผู้อภิบาลควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และความเข้าใจกับบรรดาสัตบุรุษในเรื่องคุณค่าและความหมายของการรับศีลมหาสนิทด้วยความปรารถนาในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ และควรอธิบายถึงคุณค่าและความหมายของการรับศีลมหาสนิทในพิธีบูชาขอบพระคุณแบบปกติด้วย

3. พระสงฆ์ผู้อภิบาลควรที่จะสนับสนุนให้สัตบุรุษตระหนักถึงการประทับอยู่ของพระเจ้าในชีวิตของคริสตชน และในการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่บรรดาคริสตชนได้เข้าร่วมนั้นอย่างเห็นคุณค่า และร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์นั้นด้วยความตั้งใจ

4. ในช่วงที่ไม่สามารถเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ได้ คริสตชนที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองควรชักชวนให้ลูกหลาน บุคคลในครอบครัวเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์พร้อมๆ กัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องคุณค่าของการรับศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณที่มีต่อการอภิบาลเยาวชนคาทอลิก

2. ควรมีการศึกษาเรื่องการร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ที่มีผลต่อผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติศาสนกิจในเขตสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม. (2550). คำสอนพระ
ศาสนจักรคาทอลิก. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม.(2548). กฎทั่วไปสำหรับพิธีบูชาขอบพระคุณตามจารีตโรมัน.
โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม. (2552). หนังสือพิธีมิสซาจารีตโรมันปรับปรุงใหม่ตามข้อ
กำหนดของ สภาสังคายนาว่าติกันที่ 2. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- เชษฐา ไชยเดช, บาทหลวง. (2558). เทววิทยาเรื่องศีลมหาสนิทและพิธีบูชาขอบพระคุณ.
วิทยาลัยแสงธรรม.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2021). ตารางมิสซาออนไลน์ วัดในอัครสังฆมณฑล
กรุงเทพฯ สัปดาห์ถึงวันที่ 8 มกราคม 2021. [https://www.facebook.com/Mediabkk/
posts/220016056331565/](https://www.facebook.com/Mediabkk/posts/220016056331565/)
- อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ. (ม.ป.ป.). “มาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อการร่วมพิธีกรรมฯ ตาม
เอกสารที่ สส. 856/2020. www.kamsonbkk.com
- Cronbach Lee J. (1971). *Essentials of psychological testing* (4th ed). Harper & Row.
- Rensis Likert. (1967). *The Human Organization : Its Management and Values*.
McGraw – Hill.
- Yamane Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd ed). Harper and
Row.